

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 37/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Ď., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže Bratislava sp. zn. GRZVJS-4-741/2-2009 z 19. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Ď. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2009 doručená sťažnosť Ing. P. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako

aj práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže Bratislava (ďalej len „generálne riaditeľstvo zboru“) sp. zn. GRZVJS-4-741/2-2009 z 19. októbra 2009 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že generálne riaditeľstvo zboru rozhodlo namietaným rozhodnutím o premiestnení sťažovateľa ako odsúdeného zaradeného do ústavu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 10 ods. 3 písm. c) zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“) z Ústavu na výkon väzby... do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody...

Sťažovateľ uviedol, že namietané rozhodnutie mu nebolo doručené a pritom už 20. októbra 2009 bolo zrealizované. Ďalej poukazuje na to, že zákon podmieňuje rozhodnutie o premiestnení odsúdeného existenciou „*iných dôvodov*“, a preto nemôže dôjsť k premiestneniu bezdôvodne. Generálne riaditeľstvo zboru mu však na jeho žiadosť podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov odmietlo rozhodnutím sp. zn. GRZVJS-19-83/11-2009 z 3. decembra 2009 sprístupniť dôvody, na základe ktorých došlo k jeho premiestneniu.

Takýto postup je podľa sťažovateľa „*v rozpore s princípom právnej istoty, ktorý je obsiahnutý v princípe právneho štátu, ktorý je zakotvený v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.*

Pritom ide zo strany GR ZVJS o opakované porušenie cit. ust.: rovnako bez uvedenia dôvodov rozhodli o mojom premiestnení z ÚVTOS... do ÚVV... dňa 11. 7. 2008. Na moju žiadosť o sprístupnenie dôvodov mi tieto neposkytli, na dožiadanie Krajského súdu v Bratislave nereagovali, a tak tento dňa 11. septembra 2009 rozsudkom sp. zn. 4 S 150/2008 rozhodnutie o nesprístupnení dôvodov zrušil a vrátil vec na nové konanie. GR ZVJS mi listom z 15. 10. 2009 namiesto sprístupnenia dôvodov opätovne poskytlo neodôvodnené rozhodnutie z 11. 7. 2008.“

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 8 dohovoru argumentuje sťažovateľ tým, že „*bol umiestnený napadnutým rozhodnutím do najvzdialenejšieho ústavu na výkon trestu odňatia slobody od miesta jeho trvalého bydliska, ako aj od miesta trvalého bydliska blízkych osôb (matky, manželky, dcéry, brata), pričom ide o bezdôvodné rozhodnutie v rozpore so zákonom, rozhodnutie, ktorým boli sťažovateľovi zhoršené aj podmienky styku s osobami, poskytujúcimi mu právnu pomoc podľa § 38 zák. č. 475/2005 Z. z. Ide o rozhodnutie sťažujúce podmienky uplatňovania práv sťažovateľa v občianskoprávných, obchodnoprávných a správnych konaniach, prevažne vedených na krajskom a okresných súdoch v Bratislave.*

Napadnutým rozhodnutím pokračuje faktické znemožnenie práva sťažovateľa na návštevu jeho matkou, pre ktorú je návšteva syna v najvzdialenejšom ústave na Slovensku zo zdravotných a vekových dôvodov nemožná.

Bezodôvodné umiestnenie sťažovateľa do vyhnanstva na opačný koniec republiky je aj v rozpore s princípom zákazu porušovania zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá je obsiahnutá v čl. 3 ods. 2 zák. č. 475/2005 Z. z. a predovšetkým v čl. 12 ods. 2 Ústavy SR.“.

Podľa sťažovateľa jeho premiestnenie súvisí s tým, že vedie viacero sporov s generálnym riaditeľstvom zboru a zároveň začal aj konania o náhradu škody, v súvislosti s čím podal návrhy na predbežné prerokovanie jeho nárokov na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, ktorým vysloví, že „*rozhodnutím z 19. 10. 2009 Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže so sídlom v Bratislave... bolo porušené právo sťažovateľa Ing. P. Ď. ... podľa čl. 12 ods. 2 a ods. 4 Ústavy SR, ako aj právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

Súd ďalej vyslovuje, že konaním GR ZVJS, ktoré predchádzalo vydaniu sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutím samotným, boli porušené princípy právneho štátu a princíp legality, obsiahnuté v čl. 1 ods. 1 a v čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

Súd ruší rozhodnutie GR ZVJS z 19. 10. 2009 sp. zn. GRZVJS-4-741/21-2009.“.

Napokon sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd pre konanie o jeho sťažnosti ustanovil zástupcu z radov advokátov, priznal aj úhradu trov konania, ako aj finančné zadost'učinenie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Na ústavnú úpravu subsidiarity právomoci ústavného súdu (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) nadväzuje § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. na uplatnenie a zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov podľa tohto zákona má odsúdený právo podávať žiadosti, sťažnosti a podnety štátnym orgánom Slovenskej republiky, ktoré sú príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských práv, ako aj medzinárodným orgánom a medzinárodným organizáciám, ktoré sú podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských práv; ústav je povinný bezodkladne zabezpečiť ich odoslanie bez toho, aby zisťoval odosielateľa.

Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. ak o to odsúdený požiada, umožní sa mu rozhovor s riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru a s osobami a zástupcami orgánov uvedenými v § 96 a § 97 v čase, keď vykonávajú dozor alebo kontrolu v ústave.

V zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor dozerá na to, aby v miestach, kde sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody... boli držané osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu o pozbavení alebo obmedzení osobnej slobody a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

Podľa § 18 ods. 2 písm. c) zákona o prokuratúre je prokurátor povinný písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

Podľa § 96 zákona o prokuratúre dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu.

Sťažnosti a žiadosti odsúdených podľa § 36 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. vrátane žiadostí podľa § 36 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. sú právnymi prostriedkami, ktoré im zákon v spojitosti so zákonom o prokuratúre (§ 18) účinne poskytuje na ochranu ich práv a právom chránených záujmov. Využitie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. Zo sťažnosti však nevyplýva, že by sťažovateľ vyčerpal ktorýkoľvek z právnych prostriedkov, ktoré mu zákon o výkone trestu odňatia slobody v spojitosti so zákonom o prokuratúre v systéme orgánov verejnej moci aj z hľadiska ich inštančnej hierarchie efektívne poskytujú, teda že by sa zákonom ustanoveným spôsobom domáhal ochrany tých svojich práv, ktorých porušenie namieta.

Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ nie je oprávnený vyberať si orgán verejnej moci, ktorý má poskytnúť ochranu namietanému porušeniu jeho práv. Jeho ústavnou a zákonnou povinnosťou je, aby pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpal všetky právne prostriedky ochrany namietaného porušenia jeho základných práv, tak ako to umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky. Až po ich vyčerpaní by mohla prípadne vzniknúť, ak by boli splnené aj ostatné ústavné a zákonné predpoklady, právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je prípustná pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, a rozhodol o nej tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (návrhu na ustanovenie právneho zástupcu, zrušenie

napadnutého rozhodnutia a na priznanie finančného zadosťučinenia) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2010